

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
2η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση Μεταδιδακτορικών Ερευνητών/τριών

Τίτλος Ερευνητικού Έργου: On the Great Greek Brain Drain:
A Macroeconomic Approach (GREBRAD)

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η: Ευγενία Βέλλα

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: Greek Brain
Drain

Επιστημονική Περιοχή: Κοινωνικές Επιστήμες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Πανεπιστήμιο του
Σεφιλντ, Ηνωμένο Βασίλειο

Φορέας Υποδοχής: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Συνεργαζόμενος Φορέας:

**Ιστοσελίδα προβολής του Έργου
(αν υφίσταται):**

Ποσό Χρηματοδότησης: 139,621€

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 05/11/2020-04/11/2022

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Κατά τη διάρκεια της δεκαετούς κρίσης, το φαινόμενο της φυγής ανθρώπινου κεφαλαίου από την Ελλάδα, που συνήθως αναφέρεται ως "διαρροή εγκεφάλων", συγκέντρωσε μεγάλη προσοχή στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και στους ακαδημαϊκούς και πολιτικούς κύκλους. Η υψηλή ανεργία και η έλλειψη ευκαιριών εργασίας, μαζί με τη δημοσιονομική λιτότητα, συνέβαλαν στην αξιοσημείωτη αύξηση των μεταναστευτικών εκροών. Οι υπάρχουσες μελέτες στη βιβλιογραφία για τη δημοσιονομική εξυγίανση δεν έχουν ακόμη διερευνήσει το κανάλι της φυγής ανθρώπινου κεφαλαίου. Το έργο: (α) θα μελετήσει θεωρητικά τις δυναμικές επιδράσεις της φυγής ανθρώπινου κεφαλαίου από την Ελλάδα στα μακροοικονομικά μεγέθη μέσω εμπειριστατωμένης διερεύνησης των χαρακτηριστικών της αγοράς εργασίας, όπως η αναντιστοιχία των δεξιοτήτων, (β) θα αντλήσει συμπεράσματα πολιτικής συγκρίνοντας διαφορετικά δημοσιονομικά μέτρα για την εξυγίανση του χρέους και αξιολογώντας την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας και γ) θα προσφέρει προτάσεις πολιτικής για την αντιστροφή του φαινομένου της "διαρροής εγκεφάλων". Για τον σκοπό αυτό, ενδογενείς μεταναστευτικές αποφάσεις θα εισαχθούν σε ένα Δυναμικό Στοχαστικό Μοντέλο Γενικής Ισορροπίας ανοικτής οικονομίας, με στρεβλώσεις στην αγορά εργασίας και δύο τομείς παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών (εμπορεύσιμος και μη εμπορεύσιμος), στο οποίο η κυβέρνηση εφαρμόζει δημοσιονομική εξυγίανση μέσω περικοπών δαπανών ή φορολογικών αυξήσεων. Ένα βασικό στοιχείο του υποδείγματος είναι η συμπληρωματικότητα κεφαλαίου-δεξιοτήτων στη διαδικασία παραγωγής και η ετερογένεια των νοικοκυριών όσον αφορά στις δεξιότητες και στην πρόσβαση στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Πρωτοτυπία του Ερευνητικού Έργου

Η πρωτοτυπία και καινοτομία της έρευνας περιγράφεται ως εξής. Πρώτον, το έργο παρέχει μια επισκόπηση της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων και του φαινομένου της “διαρροής εγκεφάλων” (brain drain) στην Ελλάδα συγκριτικά με άλλες χώρες της Νότιας Ευρώπης. Δεύτερον, η έρευνα συμβάλλει στη βιβλιογραφία της μετανάστευσης ρίχνοντας φως στα μακροοικονομικά αποτελέσματα για τις οικονομίες προέλευσης μέσω του θεωρητικού φακού ενός υποδείγματος μικρής ανοικτής οικονομίας με ενδογενείς αποφάσεις μετανάστευσης και διαφορετικά επίπεδα δεξιοτήτων. Οι συνέπειες της μετανάστευσης ατόμων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και προσόντων από ανεπτυγμένες χώρες παραμένει ένα θέμα που δεν έχει διερευνηθεί επαρκώς μέχρι στιγμής. Τρίτον, το έργο συμβάλλει στη βιβλιογραφία της δημοσιονομικής εξυγίανσης μελετώντας τις επιπτώσεις του καναλιού της μετανάστευσης ειδικευμένων εργαζομένων, που δεν έχουν εξεταστεί αναλυτικά ως τώρα. Έτσι, το μέγεθος του φορολογικού πολλαπλασιαστή, που χρησιμοποιείται για την ανάλυση των επιπτώσεων της δημοσιονομικής πολιτικής στο ΑΕΠ, θα εξαρτάται από την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, όπως επίσης και από το αν αφορά κυρίως άτομα με χαμηλή ή υψηλή εξειδίκευση. Τέταρτον, η συγκριτική εξέταση ενός συνόλου εργαλείων δημοσιονομικής εξυγίανσης και μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας υπό την παρουσία του μεταναστευτικού κύματος θα είναι χρήσιμη για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Σε όλες αυτές τις πτυχές, η έρευνα θα προσφέρει νέες γνώσεις σχετικά με τη σύνθετη σχέση μεταξύ αναντιστοιχίας δεξιοτήτων, δημοσιονομικής εξυγίανσης και “brain drain”, καθώς και μια θεωρητική κατανόηση των βασικών μηχανισμών που διαμορφώνουν τα αποτελέσματα.

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

Μετά από δέκα χρόνια οικονομικής κρίσης, μία από τις πιο επίμονες συζητήσεις στην Ελλάδα εστιάζει στο φαινόμενο της “διαρροής εγκεφάλων” (brain drain). Η επιστημονική συμβολή του έργου έγκειται στη μελέτη των επιπτώσεων του στα μακροοικονομικά μεγέθη. Η έρευνα θα επιτρέψει μια εις βάθος εξέταση των κρίσιμων παραγόντων που καθορίζουν τις διαστάσεις της φυγής του ανθρώπινου κεφαλαίου τα τελευταία χρόνια. Τα συμπεράσματα πολιτικής αναμένεται να είναι επίκαιρα και σημαντικά. Η ατζέντα χάραξης πολιτικής έχει την αντιστροφή του φαινομένου της “διαρροής εγκεφάλων” ως βασική οδό μέσω της οποίας η χώρα μπορεί να εισέλθει σε πορεία βιώσιμης ανάπτυξης. Βασική πτυχή της έρευνας είναι η αξιολόγηση του αντίκτυπου των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας και των πολιτικών δημοσιονομικής εξυγίανσης λαμβάνοντας υπόψη τη μετανάστευση εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης. Η μελέτη μας θα προσφέρει στην κοινωνική επιστήμη και στην κοινότητα των υπευθύνων χάραξης πολιτικής μια καλύτερη κατανόηση του φαινομένου της φυγής του ανθρώπινου κεφαλαίου και των επιπτώσεων του σε βασικές μακροοικονομικές μεταβλητές δίνοντας έμφαση στον σημαντικό ρόλο της ειδικευμένης εργασίας.

Η σημασία της χρηματοδότησης

Ο θετικός αντίκτυπος στην εξέλιξη της ερευνητικής σταδιοδρομίας μου έχει δύο κύριες διαστάσεις. Πρώτον, το έργο θα συμβάλει στην εδραίωσή μου ως καθιερωμένου ανεξάρτητου ερευνητή, προσφέροντας τη δυνατότητα καθοδήγησης μιας ερευνητικής ομάδας, ένα αποτελεσματικό χρονικό πλαίσιο και διαθέσιμους πόρους. Τα ερευνητικά άρθρα που θα παραχθούν θα υποβληθούν προς δημοσίευση σε επιστημονικά περιοδικά υψηλού διεθνούς κύρους. Επιπλέον, το έργο έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει νέα ερωτήματα σχετικά με τις μακροοικονομικές επιπτώσεις της μετανάστευσης και, ως εκ τούτου, είναι πολύ πιθανό να οδηγήσει σε νέα έρευνα στο μέλλον. Δεύτερον, το έργο θα προσφέρει μια σημαντική ευκαιρία για την ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης ερευνητικών έργων και διάχυσης των αποτελεσμάτων τους, τόσο στον ακαδημαϊκό χώρο όσο και προς τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Αυτά θα είναι πολύτιμα στοιχεία για τη μελλοντική υποβολή ερευνητικής πρότασης για ευρωπαϊκή χρηματοδότηση (ERC Consolidator Grant).

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr